

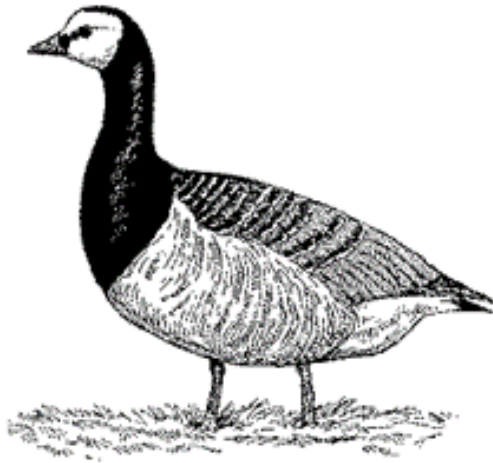
OVERVÅKING AV RASTENDE HVITKINNGJESS VÅREN 2023

Paul Shimmings, Johnny Bakken & Thomas Holm Carlsen

Overvåking av rastende hvitkinngjess våren 2023

Paul Shimmings, Johnny Bakken & Thomas Holm Carlsen

Strektegning: Trond Haugskott

BirdLife Norge 2023

© BirdLife Norge

E-mail: post@birdlife.no

Rapport til: Statsforvalteren i Nordland & Miljødirektoratet.

Publikasjonstype: Digitalt dokument (pdf)

Forsidebilde: Hvitkinngås med fargering ved Tennvalen, Herøy mai 2023. © Paul Shimmings

Anbefalt referanse: Shimmings, P., Bakken, J., & Carlsen, T.H. 2023. Overvåking av rastende hvitkinngjess våren 2023. BirdLife Norge-Rapport 2023-9. 36 s.

ISSN: 2703-7665 (elektronisk utg.)

ISBN: 978-82-78-52195-3

SAMMENDRAG

Denne rapporten oppsummerer feltobservasjoner av hvitkinngås *Branta leucopsis* på trekk langs norskekysten våren 2023, og da spesielt fra et utvalg rasteplasser benyttet av arten under vårtrekket. Gjessene er på denne tiden av året på vei fra overvintringsområdet ved Solwaybukta i Storbritannia til hekkeplasser på Svalbard.

De første flokkene hvitkinngjess fra Svalbardbestanden våren 2023 ble observert på trekk forbi kysten av Rogaland 26. april, med flere hundre individer. Basert på direkte observasjoner fra lokaliteter sør for Helgeland, så gikk hoveddelen av trekket 4. – 5. mai, med over 6 200 hvitkinngjess observert på vei mot nord.

Det ble som tidligere år foretatt tellinger av rastende hvitkinngjess på utvalgte lokaliteter i Nordland våren 2023. De høyeste dagsnoteringene i disse områdene var følgende (kun steder der minst 25 ind. ble rapportert rastende eller næringssøkende, kommunenavn i parentes): Vallsjø (Vega): 60 individer, Husvær (Herøy): 30 individer, Brasøy (Herøy): 30 individer, området Tenna – Sør-Herøy og Nord-Herøy (Herøy): 905 individer, Vandve (Dønna): 70 individer, Torvvær (Træna): 150 individer, Selvær (Træna): 712 individer, Røstlandet (Røst): 60 individer, Hadsel (hele kommunen): 488 individer, Sortland (hele kommunen): 6 500 individer, Øksnes (hele kommunen): 1 828 individer, Andøy (hele kommunen): 12 080 individer.

I Herøy kommune ble gjessenes områdebruk kartlagt og totaltelling gjennomført i tidsrommet 1. – 19. mai (kveld) og 20. mai (formiddag). I 2023 var det en topp i antall rastende hvitkinngjess i Herøy 8. mai med en ny topp 12. mai. De siste hvitkinngjessene ble observert 20. mai, med 110 individer på Tenna og 4 individer på Sør-Herøy.

I Vesterålen er det gjennomført totaltelling ca. hver 3. dag. Der var toppnoteringen registrert 10. og 12. mai på hhv. 20 582 og 20 557 hvitkinngjess, hvor siste observasjon var 783 gjess 23. mai.

Mange av bøndene i Herøy mottar tilskudd for å tilrettelegge for hvitkinngjess, og utbetalinger er basert på hvor stort beitetrykket er (lavt, middels eller høyt). I 2023 ble det observert svært lite skremming av hvitkinngjess fra dyrka mark sammenlignet med tidligere sesonger. Tendensen med mindre skremming de senere år har sannsynligvis sammenheng med at flere av områdene der gjessene beiter er der det nå gis tilskudd for tilrettelegging for hvitkinngjess.

Gjessenes kondisjon i Herøy ble vurdert i felt, basert på en indeks på bukprofiler. Gjessene la på seg under rasteperioden, og var i bedre kondisjon ved avreise enn ved ankomst.

Det ble gjort 1 068 avlesninger av individuelle fargeringer på hvitkinngjess våren 2023, fordelt på 469 ulike individer. Til sammen ble sju av disse notert først på Helgeland og senere i sesongen i Vesterålen.

Men en lang tidsserie med tellinger, avlesninger og andre parametere som strekker seg tilbake til siste halvdel av 1980-tallet, gjør det mulig å kunne sammenligne utviklingen og endringer i områdebruk både på individ- og på bestandsnivå mellom sesonger og år.

INNHold

1.	INNLEDNING	3
2.	GJENNOMFØRING.....	3
3.	OPPSUMMERING AV TELLINGER I 2023.....	5
3.1	Tellinger under trekk langs norskekysten i 2023	5
3.2	Tellinger i Herøy kommune i 2023	6
3.3	Tellinger i Dønna kommune i 2023	11
3.4	Tellinger i Vega kommune i 2023	12
3.5	Tellinger i Træna kommune i 2023	12
3.6	Andre områder på Helgeland i 2023	13
3.7	Tellinger i Lofoten i 2023	13
3.8	Tellinger i Vesterålen i 2023	14
3.9	Andelen av Svalbardbestanden i ulike områder	15
4.	AVLESNINGER AV FOTRINGER I 2023	17
5.	KONDISJON HOS HVITKINNGÅS I HERØY I 2023	21
6.	SKREMMING AV HVITKINNGÅS I HERØY I 2023.....	22
7.	DISKUSJON	24
8.	TAKK	24
9.	REFERANSER	25
10.	VEDLEGG 1. OPPSUMMERING AV DE DAGLIGE SYSTEMATISKE TELLINGER FOR HVERT DELOMRÅDE PÅ TENNA, SØR-HERØY OG NORD-HERØY VÅREN 2023.....	26

---

1. INNLEDNING

Hvitkinngjess *Branta leucopsis* fra bestanden som hekker på Svalbard overvintrer i Storbritannia, og tilbringer mesteparten av vinteren ved Solwaybukta i grenseområdet mellom sørvest-Skottland og nordvest-England. Under vårtrekket i april og mai raster en stor andel av Svalbardbestanden i to hovedområder på kysten av Nordland fylke – på Helgelandskysten og i Vesterålen. Noen flokker mellomander også i andre deler av Nordland. Enkelte år kan en viss andel (inntil en tredjedel av bestanden) fly direkte fra overvintringsområdene til hekkeplassene på Svalbard, uten å raste underveis.

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra overvåkingen av trekkende og rastende hvitkinngjess langs norskekysten våren 2023.

2. GJENNOMFØRING

Våren 2023 ble feltarbeid på rastende og trekkende hvitkinngjess på Helgelandskysten begrenset til noen utvalgte lokaliteter i kommunene Herøy, Dønna og Træna.

Overvåking av vårrastende hvitkinngjess i området Tenna – Sør-Herøy – Nord-Herøy (Herøy kommune) har foregått helt siden 1980-tallet, og er dermed det stedet i Norge hvor det er gjort det mest omfattende feltarbeidet på arten under trekket. Overvåkingen under vårtrekket i området Tenna – Sør-Herøy og Nord-Herøy har foregått uavbrutt siden 1989. Feltperioden har hvert år strukket seg over hovedperioden for rastende hvitkinngås, normalt over 15 – 20 dager. I enkelte sesonger har feltperioden vært noe kortere, enten på grunn av begrensede prosjektmidler eller fordi gjessene har reist videre nordover relativt tidlig.

Følgende feltarbeid ble utført våren 2023 i området Tenna – Sør-Herøy – Nord-Herøy:

- Daglige tellinger av hvitkinngjess
- Kartlegging av beitende flokkers områdebruk
- Registreringer av skremmetiltak og andre menneskelige aktivitet som påvirker gjessene
- Overvåking av effekter av skremming ved én gård på Sør-Herøy
- Avlesing av fargeringer på individmerkede hvitkinngjess
- Vurdering av kondisjonen til et utvalg av gjessene

Disse punktene regnes som mer eller mindre standard når det gjelder datainnsamlingen i dette området, og med en lang tidsserie med data som streker seg tilbake til siste halvdel av 1980-tallet gjør det mulig å kunne sammenligne utvikling og endringer mellom årene og hvilke faktorer som påvirker disse.

Det er også gjennomført tilfeldige tellinger av hvitkinngjess på andre lokaliteter i Herøy kommune (øygrupper Brasøy og Husvær), og disse er videre omtalt i denne rapporten.

Øygruppene Vandve i Dønna kommune, og Selvær i Træna kommune, ble også besøkt i 2023, for å telle antall rastende hvitkinngjess, og for å lese av fotringer.

I Vesterålen telles rastende hvitkinngjess med jevne mellomrom, men ikke daglig, i kommunene Hadsel, Øksnes, Sortland og Andøy. Data samles inn av feltpersonell fra Norsk institutt for

naturforskning (NINA). En oppsummering av telledata og antall ringavlesninger fra Vesterålen er presentert i denne rapporten.

Observasjoner av hvitkingås fra andre deler av Nordlandskysten er av mer tilfeldig karakter. Så langt som mulig er de dataene vi kjenner til, som enten er rapportert direkte til prosjektet eller som er tilgjengelig på rapporteringssystemet for arter (*Artsobservasjoner.no*), tatt med i denne rapporten.

En flokk med hvitkingås som beiter ved Vangen på Tenna. Foto: Paul Shimmings.

3. OPPSUMMERING AV TELLINGER I 2023

3.1 Tellinger under trekk langs norskekysten i 2023

De første trekkende hvitkinngjess i områder sør for Helgeland i 2023 ble rapportert 26. april, med flere hundre individer trekkende mot nord forbi kysten av Rogaland. Hovedtrekket ble observert i perioden 4. – 5. mai, med minst 6 200 individer observert på vei nordover. Til sammen ble det rapportert 9 225 – 11 312 hvitkinngjess trekkende mot nord forbi lokaliteter sør for Helgeland mellom 26. april og 19. mai 2023 (Tabell 1). Siden det er en risiko for at det er en del dobbeltregistreringer av samme flokker på trekk langs kysten er det tatt med både minimum- og maksimumstall i tabellen.

Tabell 1. Trekkteillinger av hvitkinngjess sør for Helgeland i 2023. Data fra *Artsobservasjoner 2023*.

Dato	Fylke / området	Minimum	Maksimum
26.04.2023	Rogaland	330	645
27.04.2023	Trøndelag	70	70
04.05.2023	Rogaland, Vestland	2 355	3 404
05.05.2023	Trøndelag	3 850	3 850
08.05.2023	Vestland, Trøndelag	1 500	1 500
09.05.2023	Trøndelag	50	50
11.05.2023	Vestland, Møre og Romsdal, Trøndelag	500	1 070
12.05.2023	Vestland, Trøndelag	98	218
13.05.2023	Møre og Romsdal	37	37
14.05.2023	Rogaland	47	47
16.05.2023	Trøndelag	31	31
17.05.2023	Vestland	17	17
18.05.2023	Vestland	290	290
19.05.2023	Trøndelag	50	83
	SUM	9 225	11 312

3.2 Tellinger i Herøy kommune i 2023

Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy

Systematiske tellinger av totalt antall beitende hvitkinngjess ble utført på øyene Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy, samt nærliggende holmer, daglig i perioden 1. – 20. mai 2023. Kjøreruten under disse tellingene var identisk med den som er brukt hvert år siden 1980-tallet, men med små modifikasjoner når gjessene tar i bruk nye beiteområder. Tellinger før 1. mai er hentet fra *Artsobservasjoner* (2023), og er ikke nødvendigvis komplette tellinger av hele området. Alle tellinger som er presentert her er fra kvelden, unntatt for 20. mai da tellingen er gjort på formiddagen (Tabell 2). Det er også utført noen ekstra tellinger på åtte av datoene i 2023, der antallet på kvelden var enten likt det på formiddagen, i seks tilfeller, mens antall gjess funnet på kvelden var høyere enn på formiddagen ved to tilfeller. Generelt er det enklere å få en god telling på kvelden, da gjessene er mindre spredt i terrenget i motsetning til på formiddagen eller midt på dagen.

De første hvitkinngjess i Herøy våren 2023 ble observert ved Dammen, Tenna den 14. april, og samme antallet er notert på Tenna både 16. og 17. april. Den 29. april økte antallet på Tenna til minst 131 individer, med nesten like mange (126) dagen etter. Ved den første systematiske totaltelling, gjennomført 1. mai, hadde totalantallet steget til 168 individer. De påfølgende dagene steg antallet, og nådde en toppnotering på 905 individer 8. mai. Etter 8. mai minsket antallet, men med en ny topp på 824 individer 12. mai, for deretter å ligge på et lavere antall resten av sesongen. På siste registreringsdagen i 2023 (20. mai) beitet fremdeles 114 individer i området (Tabell 2).

Maksimumstallet notert i 2023 (905 individer) var betydelig lavere enn den foregående våren (2 435 individer i 2022, Figur 1), og godt under 5-års gjennomsnittet for perioden 2018-2022 (snitt 2 302 individer). Man må tilbake til 2006 for å finne en vårsesong med tilsvarende lave antall rastende hvitkinngås i Tenna – Sør-Herøy – Nord-Herøy. Faktisk er antall rastende hvitkinngjess i det området i 2023 det laveste antallet i nyere tid (siden 1992, jfr. Figur 1). Ser man på dataserien siden de første hvitkinngjessene etablerte seg for alvor i Herøy på 1980-tallet, så har antall gjess aldri vært så lavt på våren.

Noen flokker med trekkende hvitkinngjess ble observert på vei mot nord forbi Herøy i 2023, med til sammen 2 680 gjess notert (Tabell 3). Disse trakk hovedsakelig forbi vestsiden av Herøy, stort sett over Færøysundet og videre nordover. Noen av disse flokker har nok kommet direkte fra overvintringsområdet, men noen kan også ha rastet på holmene lengre sør på Helgeland (f.eks. i Vega kommune) før de trakk videre nordover forbi Herøy.

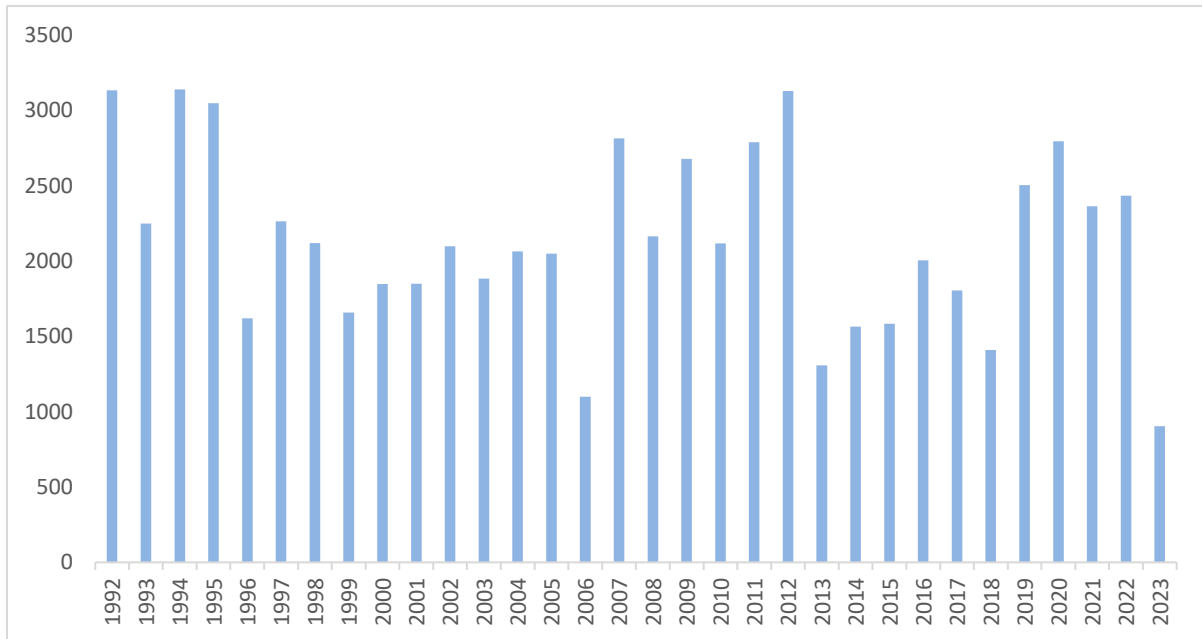
Det er også notert noen titalls individer som gjorde trekkforsøk («exploratory flights») både 15. og 17. mai, da noen hvitkinngjess fløy mot nord forbi Sør-Herøy over Færøysundet, for så å snu og raste på hhv. Svinøya (15. mai) og ved Øverleiro og Emårsøya ved Sandvika (17. mai).

Tabell 2. Tellinger av hvitkinngås på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy våren 2023.

Dato	Tenna	Sør-Herøy	Nord-Herøy	Total
14.04.2023	4	.	.	4
16.04.2023	4	.	.	4
17.04.2023	4	.	.	4
29.04.2023	131	.	.	131
30.04.2023	126	.	.	126
01.05.2023	168	0	0	168
02.05.2023	155	0	0	155
03.05.2023	98	218	0	316
04.05.2023	652	91	0	743
05.05.2023	690	30	0	720
06.05.2023	829	29	0	858
07.05.2023	764	2	0	766
08.05.2023	835	70	0	905
09.05.2023	737	24	0	761
10.05.2023	501	15	0	516
11.05.2023	560	6	0	566
12.05.2023	822	2	0	824
13.05.2023	271	34	0	305
14.05.2023	345	26	0	371
15.05.2023	138	18	0	156
16.05.2023	152	18	0	170
17.05.2023	185	7	0	192
18.05.2023	155	33	0	188
19.05.2023	206	20	0	226
20.05.2023	110	4	0	114

Tabell 3. Tellinger av trekkende hvitkinngjess forbi Herøy, Nordland våren 2023.

Date	Første flokk (kl.)	Siste flokk (kl.)	Antall flokker	Total (individer)
03.05.2023	17:55	20:10	4	134
04.05.2023	09:25	10:57	13	437
09.05.2023	20:45	20:45	1	28
11.05.2023	20:53	20:53	1	10
12.05.2023	08:56	21:25	32	1 856
13.05.2023	08:08	20:30	3	104
15.05.2023	04:20	04:27	2	84
16.05.2023	08:25	08:25	1	3
17.05.2023	21:00	21:00	1	24

Figur 1. Maksimumsantall av rastende hvitkinggjess på vårtrekk talt på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy i perioden 1992-2023.

Det er godt å strekke vingene litt under resting på vårtrekk. Foto: Paul Shimmings.

Beitetrykk fra hvitkinngjess i delområder på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy

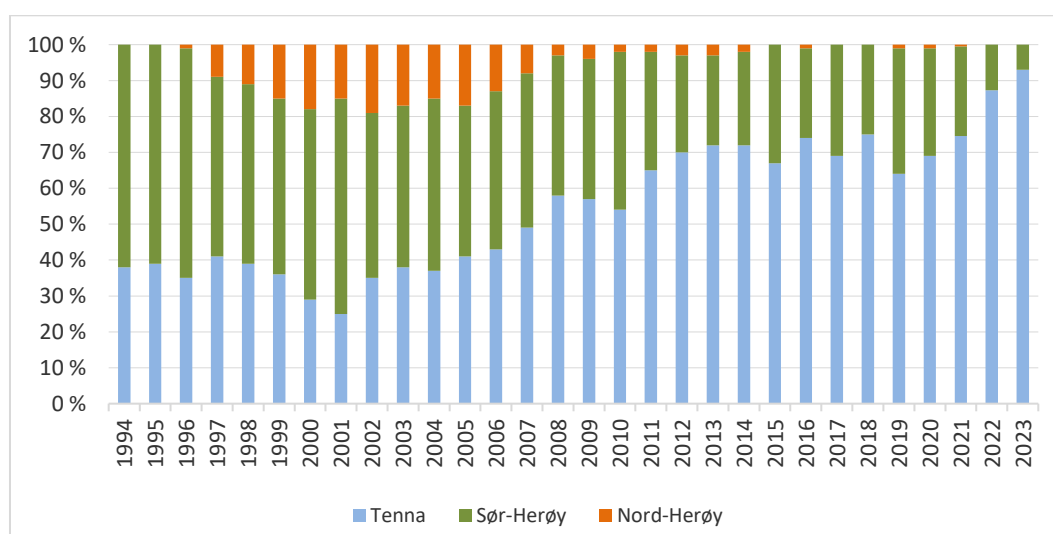
I Herøy kan hver enkelt grunneier som har beitende hvitkinngjess på egen grunn søke om tilskudd for tilrettelegging av arealer for arten. Ordningen er frivillig, og flere av de berørte grunneiere benytter seg av dette. Søknad om tilskudd må være innsendt i god tid før gjessene ankommer om våren, og tilskuddene utbetales etterskuddsvis. Tilskuddsordningen administreres lokalt av kommunen.

Utbetalingene er basert på mål av beitetrykket, med ulike satser avhengig av om arealene er sterkt, middels eller lite belastet av gåsebeiting. Slike tilskudd ble ikke benyttet i Herøy kommune før våren 2008. Tilskudd utbetales kun for gåsebeiting på fulldyrka eller overflatedyrka mark.

En måte å vurdere beitetrykket på enkeltjorder, er å beregne summen av antall gåsedager (1 gåsedag = 1 gås observert under en av de daglige tellingene i løpet av telleperioden). Under de systematiske tellingene hver kveld i overvåkingsperioden er flokkstørrelsen notert på hvert jorde. Disse tellingene er summert ved sesongens slutt som antall gåsedager. Det er antall gåsedager som kommunen benytter for å regne ut hvor mye hver av de som har søkt om tilskudd får utbetalt.

En oppsummering av kveldstelling for hvert enkelt delområde på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy er presentert i Vedlegg 1 i denne rapporten. Tallene som er presentert er fra de daglige systematiske tellinger utført hver kveld. Siden antall rastende hvitkinngjess i 2023 var betydelig lavere enn tidligere sesonger, så ble beitetrykket mindre. Høyeste beitetrykket i mai 2023 var ved Dammen (dyrka mark), ved Vangen (dyrka mark), ved Tenneset (dyrka mark / strandeng, der deler av dyrka mark var nysydde i 2022), og ved Stor Slåttholmen (udyrka, beitet med sau / vær).

Ser vi på fordeling av beitende hvitkinngjess mellom Tenna, Sør-Herøy og Tenna i perioden 1994-2023, har prosentandel av gåsedager økt veldig på Tenna sammenlignet med de to andre hovedområder (Figur 2). Dette har årsak i ulike forvaltningsregimer. I dag er det flere på Tenna som mottar tilskudd til tilrettelegging for hvitkinngjess, og her finner fuglene områder der de kan beite i fred. Til tross for en del nydyrking både på Sør-Herøy og Nord-Herøy de siste 10-15 år, så har ikke gjessene tatt i bruk disse nye beiteområder. Beitetrykk er fremdeles begrenset innenfor det samme geografiske kjerneområdet i Herøy, som er mer eller mindre uendret siden slutten av 1990-tallet.

Figur 2. Prosentandel av totalt antall gåsedager på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy i perioden 1994 – 2023. Gåsedager beregnes ut fra antall gjess registrert i de ulike områdene på kvelder med god dekning i alle områder (summert over hele vårtrekkperioden).

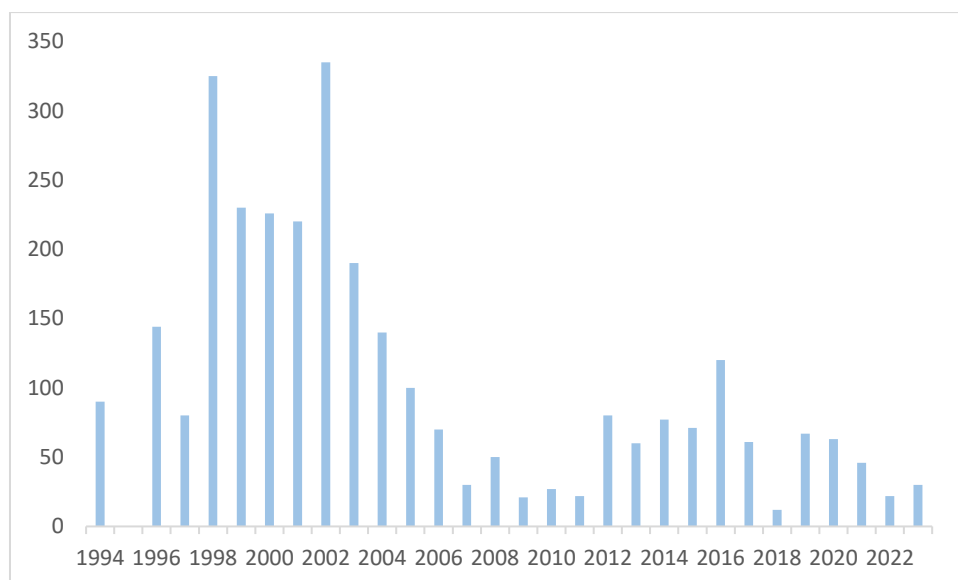
Brasøy

Fra Tennvalen i Herøy er det mulig å observere hvitkinngjess som beiter på den nordlige delen av øygruppa Brasøy. I tillegg er det mulig å se noen av flokkene i midtre deler av øygruppa når disse blir skremt opp av f.eks. overflygende havørner eller turgåere.

Totalt 30 hvitkinngjess var observert på Brasøy og Prestøya kvelden 12. mai 2023. Det ble ikke sett en eneste hvitkinngås under en befarings i hele øygruppa 15. mai (Tabell 4). Antall rastende hvitkinngjess på Brasøy har gått tilbake siden starten av 2000-tallet, da over 300 hvitkinngjess kunne observeres i øygruppen i enkelte sesonger (Figur 3).

Tabell 4. Telling av hvitkinngås på Brasøy våren 2023.

Dato	Delområde	Antall
12.05.2023	Brasøya & Prestøya	30
15.05.2023	Hele Brasøy	0

Figur 3. Maksimumsantall rastende hvitkinngjess på vårtrekk talt i Brasøy (Herøy kommune) 1994-2023.

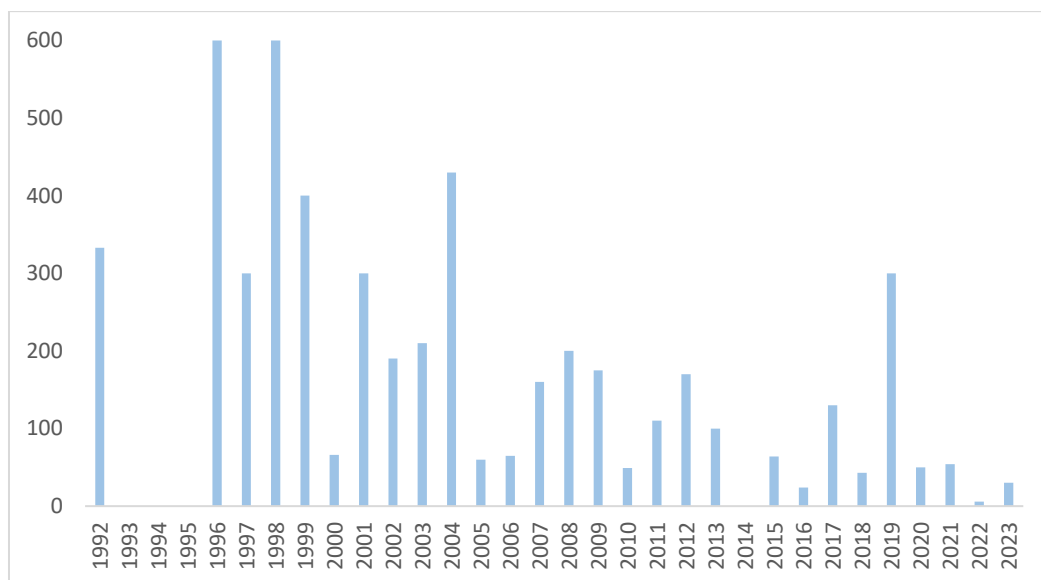
Husvær

Det er mulig å se nordlige deler av området på Husvær fra utsiktspunkter på Tennvalen. Det ble kun sett 30 hvitkinngjess 10. mai, og 4 individer 12. mai, alle disse på Almenninga. Under en befarings i hele området 15. mai ble det ikke funnet en eneste hvitkinngås (Tabell 5).

Husvær er et krevende område å telle gjess med kupert terreng, og gjessene kan ofte gjemme seg på grønne flekker langs utilgjengelige sund og i viker. Den beste strategien er derfor å utføre tellinger fra båt. Ellers er det ofte talt opp gjess i Husvær fra de høyeste punktene i terrenget, eller når gjessene blir skremt opp av turgåere eller av rovfugl som havørn. Til tross utfordringer med å få til gode tellinger i Husvær, er det liten tvil at antall rastende hvitkinngjess i øygruppa er i tilbakegang (Figur 4).

Tabell 5. Tellinger av hvitkinngås på Husvær våren 2023.

Dato	Delområde	Antall
10.05.2023	Almenninga	30
12.05.2023	Almenninga	4
15.05.2023	Hele område	0

Figur 4. Maksimumsantall rastende hvitkinngjess på vårtrekk talt i Husvær (Herøy kommune) 1992-2023. Data fra 1992 fra Wildfowl & Wetlands Trust

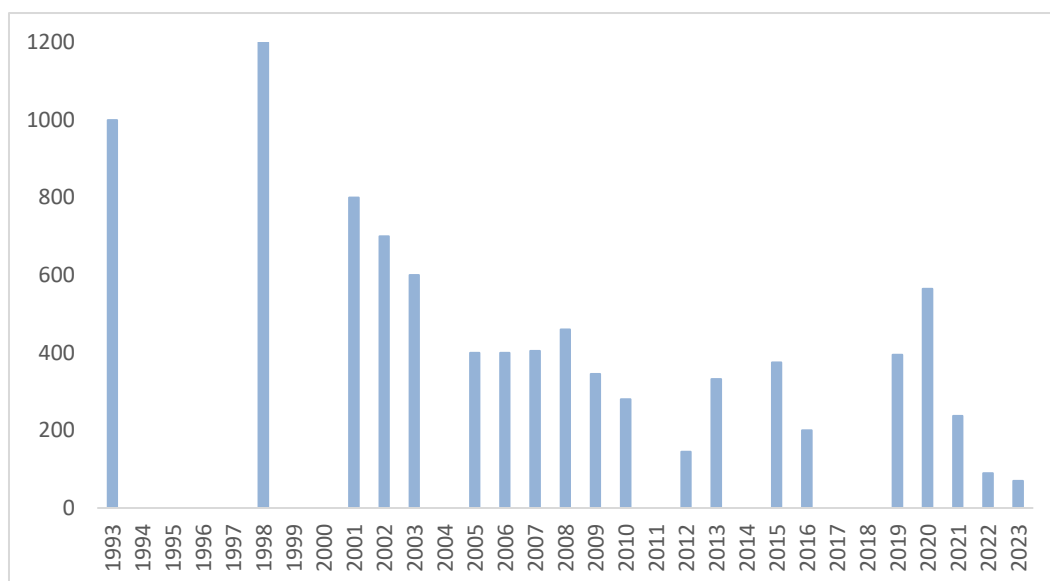
3.3 Tellinger i Dønna kommune i 2023

Vandve

Vandve ligger vest for Dønna, og består av mange hundre holmer og skjær. Det drives sauehold (for det meste med utgangersau) på de største øyene, men i mindre grad enn for 15-20 år siden. Tidligere var det også kyr på Vandve, men storfehold opphørt her for 5-10 år siden. Husdyrbeiting skaper fine arealer som hvitkinngjess bruker som beite under rasting på våren.

Under en befaring 11. mai 2023 ble det registrert 70 individer, alle av disse i den sørlige delen av øygruppa, og alle i områder som er beitet med sau (Krusøya, Slapøyværet og Sørøya). På samme datoen ble en flokk på 55 hvitkinngjess observert trekkende mot nord forbi vestsiden av Vandve, disse kom fra lengre sør og mellomlandet ikke i Vandve.

Antallet hvitkinngjess notert i 2023 er lavere enn tidligere sesonger, og trenden i Vandve er nedgående (Figur 5).

Figur 5. Maksimumsantall av rastende hvitkinngjess på vårtrekk talt i Vandve (Dønna kommune) 1993-2023.

3.4 Tellinger i Vega kommune i 2023

Vallsjø

En flokk med 60 individer ble notert flygende over Vallkråka, Vallsjøen 5. mai 2023 (*Artsobservasjoner 2023*).

Bremsteinen

Totalt 12 individer ble sett næringssøkende på Heimøya, Bremsteinen 5. mai 2023 (*Artsobservasjoner 2023*).

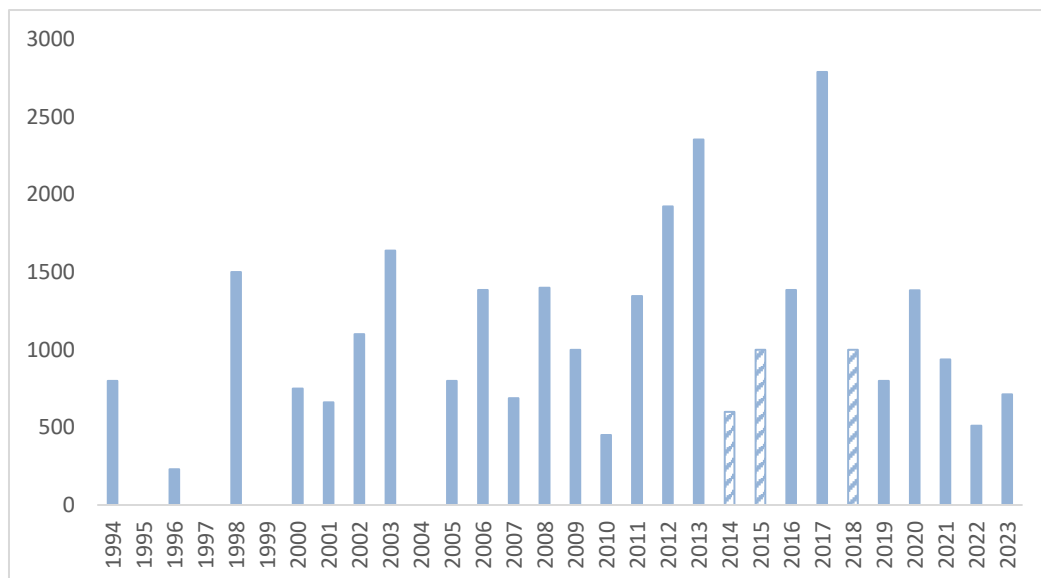
3.5 Tellinger i Træna kommune i 2023

Selvær

Under systematiske tellinger på Selvær 5. – 7. mai 2023 ble det funnet hhv. 685, 712 og 370 rastende hvitkinngjess. Disse beitet på følgende holmer: Store Lamholmen, Lille Lamholmen, Buøya, Sjurøya, Stongodden, Olderøya, Laukholmen, Innmark, Valen, Langskjæret, Årøya, Vardøya, Hestøya, Nord-Sommerauken og Sør-Sommerauken.

Rundt 1 000 hvitkinngjess, fordelt i flere flokker, ble observert på trekk mot nord 5. mai. Noen av disse tok en kort rast på Årøya, Selvær før de fortsatt nordover.

Antall hvitkinngås som ble registrert på Selvær i 2023 var relativt lavt sammenlignet med tidligere år (Figur 6).

Figur 6. Maksimumsantall av rastende hvitkinngjess på vårtrekk talt på Selvær i perioden 1994 – 2023. Tellingene i 2014, 2015 og 2018 var ufullstendige (skraverte kolonner), og det ble ikke benyttet standardisert tellemetodikk. Tellingen i 2018 er basert på et grovt anslag.

Andre områder i Træna kommune

Rundt 150 hvitkinngjess ble observert i Torvær 4. mai 2023, ved Stortorvær og nærliggende holmer.

3.6 Andre områder på Helgeland i 2023

En hvitkinngås er rapportert overflygende ved Sleipnes, Rødøy 29. mai 2023 (*Artsobservasjoner* 2023). Sleipnes er ikke en kjent rastelokalitet for arten, selv om hvitkinngjess trekker forbi Rødøy på vårtrekk.

3.7 Tellinger i Lofoten i 2023

Røst

Det foreligger tre tellinger på hvitkinngås i *Artsobservasjoner* fra Røst i 2023. Det er observert 12 individer på Storsvarvøya 9. mai, 60 individer på Hansøya 12. mai og 3 individer Marka, Røstlandet 1. juni. Alle disse fuglene ble rapportert som næringssøkende.

Vågan

Det foreligger flere funn av hvitkinngjess i Vågan kommune i 2023 (*Artsobservasjoner* 2023). Noen av disse er observasjoner av trekkende fugler, men det er også flere rapporter på rastende hvitkinngjess. En flokk på 680 hvitkinngjess ble rapportert fra Ørnesfjæra, Ørsvåg på 12. mai. Det er også rapportert noen andre flokker fra samme lokaliteten samme dag, men det er usikker om disse er nye fugler i tillegg til den store flokken eller ikke. Det er rapportert 65 individer fra samme sted 13. mai, 45 individer 14. mai, og 32 individer 15. mai. Det er observert 12 individer i samme området både 18. og 20. mai, og den siste rapport i mai 2023 var av 17 individer samme området 21. mai.

Siden 1997 er det rapportert noen titalls hvitkinngås som har rastet i Vågan under vårtrekk (egne upubliserte data). Først i 2017 ble det observert over hundre individer, da det ble rapportert 150 individer i området Vinje – Saupstad på Gimsøy (Shimmings mfl. 2017). I 2020 mellomlandet 1 600 individer i området i samme området (Shimmings mfl. 2020). Både disse tidligere funn og årets tellinger viser at i enkelte år kan det raste mye hvitkinngjess på trekk i Vågan. Dette ser ut til å være en ny utvikling, og kan ses i likheten med en økning i antall rastende gjess litt lenger nord i Vesterålskommunene.

Andre områder i Lofoten

Enslige hvitkinngjess ble rapportert fra Sandelva, Flakstad 20. mai, og fra Storeidvatnet, Vestvågøy 9. og 10. mai 2023 (Artsobservasjoner 2023).

3.8 Tellinger i Vesterålen i 2023

Registreringer av hvitkinngjess i Vesterålen gjennomføres av Norsk institutt for naturforskning (NINA), og noen av dataene som er innsamlet er presentert her.

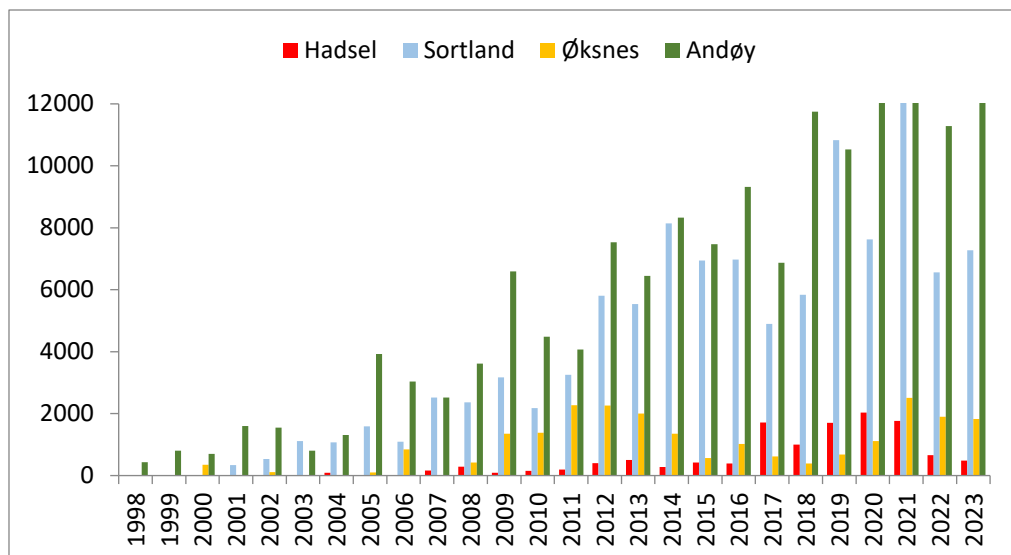
Det ble gjennomført 10 komplette tellinger av rastende hvitkinngjess i Vesterålen i 2023, som dekker alle de fire kommunene Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy (Tabell 5). På det meste ble det notert totalt 20 582 hvitkinngjess i forbindelse med disse tellingene 10. mai, med nesten samme antall 12. mai.

Antallet i Vesterålen har økt betydelig siden de første observasjonene av vårrastende hvitkinngjess på 1990-tallet (Figur 7). De to viktigste kommunene er Sortland og Andøy, men også i Hadsel og Øksnes er det observert store mengder rastende gjess de siste årene.

Tabell 5. Totaltellinger av rastende hvitkinngjess i Vesterålen i 2023. Datamaterialet stammer fra koordinerte tellinger utført av Norsk institutt for naturforskning (NINA).

Dato	Hadsel (ind.)	Sortland (ind.)	Øksnes (ind.)	Andøy (ind.)	Sum Vesterålen (ind.)
30.04.2023 ^A	0	1 170	88	635	1 893
02.05.2023	0	1 135	89	661	1 885
05.05.2023	78	6 500	180	1 121	7 879
07.05.2023	75	5 411	166	7 704	13 356
10.05.2023	488	7 272	1 302	11 520	20 582
12.05.2023 ^B	386	7 148	943	12 080	20 557
16.05.2023	410	5 824	1 828	9 640	17 702
18.05.2023 ^C	77	1 042	1 310	7 620	10 049
21.05.2023	23	1 710	580	3 100	5 413
23.05.2023	0	285	100	368	753

^A: Øksnes talt natt til 1. mai, ^B: telling 12.-13. mai, ^C: telling 18.-19. mai

Figur 7. Maksimumsantall av rastende hvitkinngjess på vårtrekk talt i kommunene Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy (Vesterålen) 1998-2023.

3.9 Andelen av Svalbardbestanden i ulike områder

Størrelsen på Svalbard-bestanden av hvitkinngås blir beregnet hver vinter når gjessene oppholder seg i et relativt begrenset område i Storbritannia, hvor det er mulig å utføre koordinerte tellinger av hele overvintringsområdet. Den høyeste telling vinteren 2022-2023 var på 33 993 individer 22. februar 2023. Dette er en økning på cirka 6 310 gjess i forhold til forrige sesongen, men er rundt 11 000 færre fugler sammenlignet med vinteren før (Griffin 2023). Bestanden gikk betydelig tilbake vinteren 2021-2022 som følge av et utbrudd av fugleinfluensa, der rundt en tredjedel av bestanden omkom (Griffin 2022, Shimmings 2022). Hekkesuksessen sommeren 2022 var bedre enn tiårs gjennomsnittet for bestanden med 18,4 % unger i flokkene, og var den beste siden 1995 (Griffin 2023).

Områder som huser minst 1 % av Svalbard-bestanden av hvitkinngås kan regnes som internasjonalt viktige for populasjonen. Enkeltlokaliteter som innehar slike antall kvalifiserer videre til å kunne utpekes som Important Bird and Biodiversity Areas (IBA), og flere områder er allerede nevnt som IBA-er (Heggøy mfl. 2015). Det finnes tellinger av rastende hvitkinngjess i 2023 fra til sammen 13 forskjellige kommuner, der tellinger fra tre kommuner er av enkelte streifende individer (Tabell 6). Siden forvaltningsplaner for gjess kun gjelder enkelte kommuner (eller også inkluderer en gruppe nabokommuner), har vi sett litt nærmere på prosentandel av bestanden som finnes i hver aktuell kommune under vårtrekket. Legg merke til at data presentert i Tabell 6 er minimumsantall for hver enkelt kommune, med unntak av kommuner i Vesterålen, siden det ikke er noen komplett telling på alle lokaliteter i noen av kommunene andre enn i Vesterålen. Antall gjess notert i hver kommune varierer mye mellom år, noe som gjenspeiler endringer i bestandstørrelsen, trekketidspunktet, klimaendringer og varierende dekning under tellingene i mange områder. Det er verdt å merke seg den meget høye andel av hele Svalbard-bestanden som raster samtidig i Vesterålen, et område de først tok i bruk mot slutten av 1990-tallet.

Tabell 6. Maksimumstillinger av hvitkinngjess i forskjellige kommuner våren 2023, og prosentandel av Svalbard-bestanden.

Kommune	Områder der gjess ble talt i 2023	Makstall 2023	% av totalbestanden
Vega	Vallsjø, Bremsteinen	72	< 1 %
Herøy	Tenna, Sør-Herøy, Nord-Herøy, Brasøy, Husvær	965	2,8 %
Dønna	Vandve	70	< 1 %
Træna	Selvær, Torvvær	862	2,5 %
Rødøy	Sleipnes	1	< 1 %
Røst	Diverse lokaliteter	60	< 1 %
Flakstad	Sandelva	1	< 1 %
Vestvågøy	Storeidvatnet	1	< 1 %
Vågan	Ørnes med omegn	680	2 %
Hadsel	Hele kommunen	488	1,4 %
Sortland	Hele kommunen	7 272	23,4 %
Øksnes	Hele kommunen	1 823	5,4 %
Andøy	Hele kommunen	12 080	35,5 %

4. AVLESNINGER AV FOTRINGER I 2023

En del av hvitkinngjessene i Svalbard-bestanden har tidligere blitt fanget og påsatt fargeringer (med kode), noe som gjør det mulig å følge forflytninger hos enkeltindivider både i samme sesongen og over flere år. Disse fargeringene kan normalt avleses i felt på avstander inntil 400 m (med teleskop som forstørrer opptil 60x, som er forstørrelsen de fleste ornitologer bruker). De siste årene er det på Herøy benyttet et teleskop med forstørrelse på 100x, og i gunstig lys ble det avlest flere fotringer på avstander på inntil 450 - 475 m.

Totalt ble det i Nordland gjort 1 068 avlesninger av fargeringer våren 2023 (Tabell 7). Mange individer er observert flere ganger i løpet av våren, og totalt ble 469 ulike merkede individer registrert. Flere individer ble sett i flere kommuner, slik at antall individer totalt for Helgeland og Vesterålen blir lavere enn summen av antall individer vist i Tabell 7. Det ble sett sju ulike individer som var observert først på Helgeland og senere i Vesterålen under rasteperioden i 2023.

Det er påfallende at det er færre ringmerket individer i bestanden nå enn tidligere (Figur 8). Andel ringmerkede hvitkinngjess i flokkene observert på Herøy i mai 2022 var 1,8 % (Shimmings mfl. 2023), og i mai 2023 var andelen 1,4 % (n=8 flokker, der flokkstørrelsen variert fra 2 – 540 individer). Prosentandel ringmerkede fugler er mye lavere enn da bestanden var mindre og det ble gjort mer omfattende innsats for å ringmerke gjess både på Svalbard og i Storbritannia. Til tross for at det er færre ringmerket fugler å se etter i felten, så har ikke antall avlesninger per fargering gått nedover. Antall avlesninger per ring på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy i 2020 var i snitt 6,1 avlesninger. Dette er et høyere observasjonsrate enn de siste sesongene, der antallet har ligget på rundt 3 – 4 avlesninger per ring (Figur 9). Den økningen i antall avlesninger per ringmerket individ er vanskelig å forklare, spesielt når det ikke satses på fangst til ringmerking i samme grad som tidligere. En mulig forklaring er at det var en stor sannsynlighet å oppdage og lese av en fargering når det var færre individer som rastet i Herøy sammenlignet med tidligere år (jfr. Figur 1).

I tillegg til fargeringer, ble det lest av én metallring på den ene foten til en hvitkinngås på Tenna. Fargeringen mistet fuglen etter mai 2019, og siden da er hannen i paret (som fremdeles har fargering) blitt observert sammen med en hunn som kun har metallring. Avlesningen av metallringen i felten bekrefter at det paret er fremdeles sammen nesten 16 år etter merking.

Daglige avlesninger av fotringer hos hvitkinngjess i studieområdet på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy kan gi en indikasjon på når nye individer ankommer (når en ring ble avlest for første gang i sesongen). Antall nye individer er naturlig nok høyest i starten av sesongen, da alle individer kan regnes som «nye». Som regel blir det en økning i antall nye individer i området som korresponderer med økning i de daglige tellingene, slik som på 4. og 5. mai, og etter at nye fugler ankom 12. mai (Figur 10).

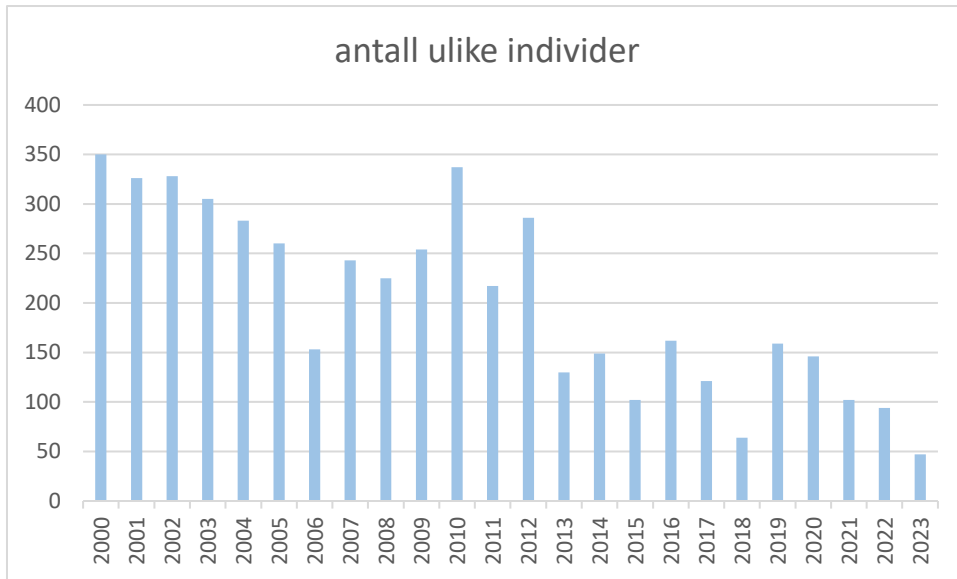

Den ringmerkede par grønn ZHF og gul CVT ble observert ved flere anledninger på Tenna i perioden 14.-20. mai 2023. Begge disse er ringmerket på Nordenskiöldkysten på Svalbard, grønn ZHF som voksen hunn i 2008, og gul CVT som voksen hann i 2021. Foto: Paul Shimmings

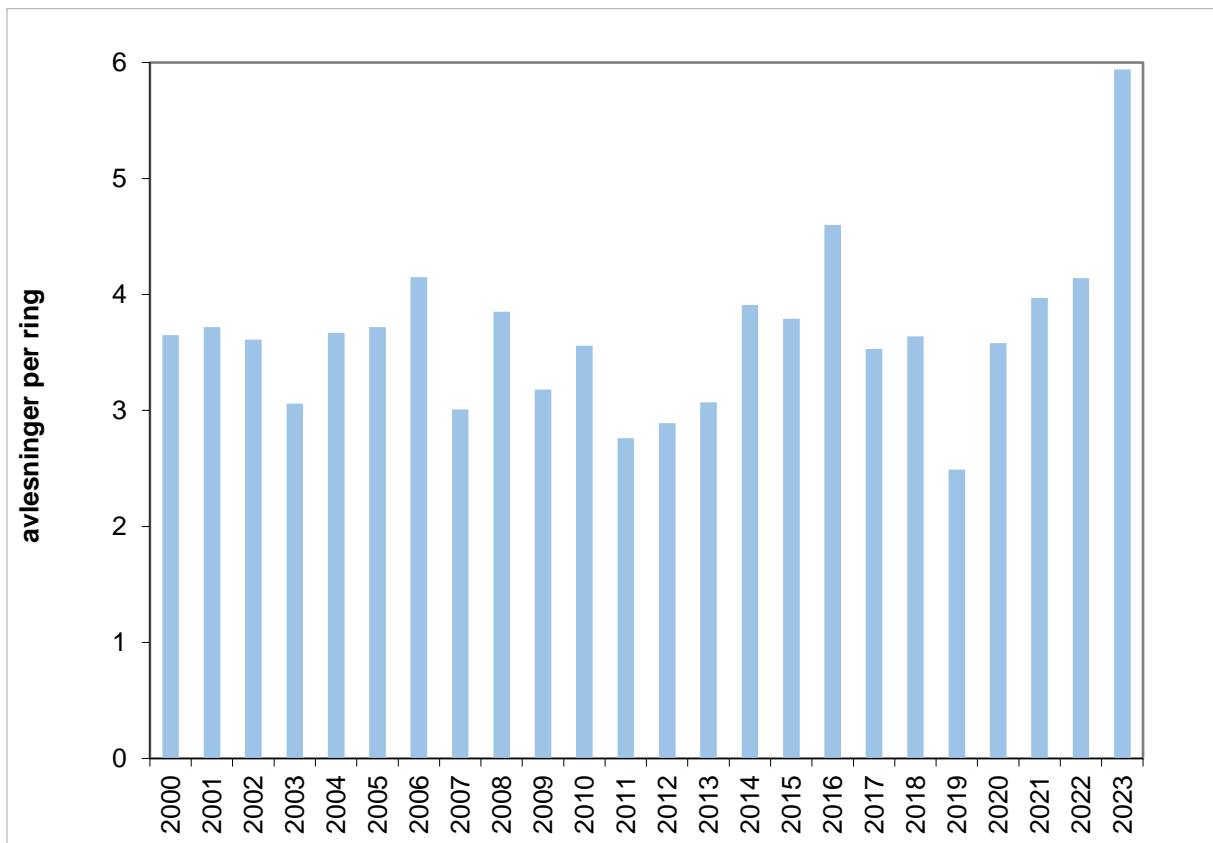
Tabell 7. Antall ringavlesninger og antall identifiserte fargeringsmerkede individer av hvitkinngjess på forskjellige lokaliteter i Nordland våren 2023.

Sted	Antall avlesninger	Antall ind.
Tenna, S.- og N.-Herøy	285	47
Selvær, Træna	19	15
Vågan kommune	2	2
Hadsel kommune	23	17
Øksnes kommune	53	43
Sortland kommune	482	232
Andøy kommune	204	140
SUM	1 068	469*

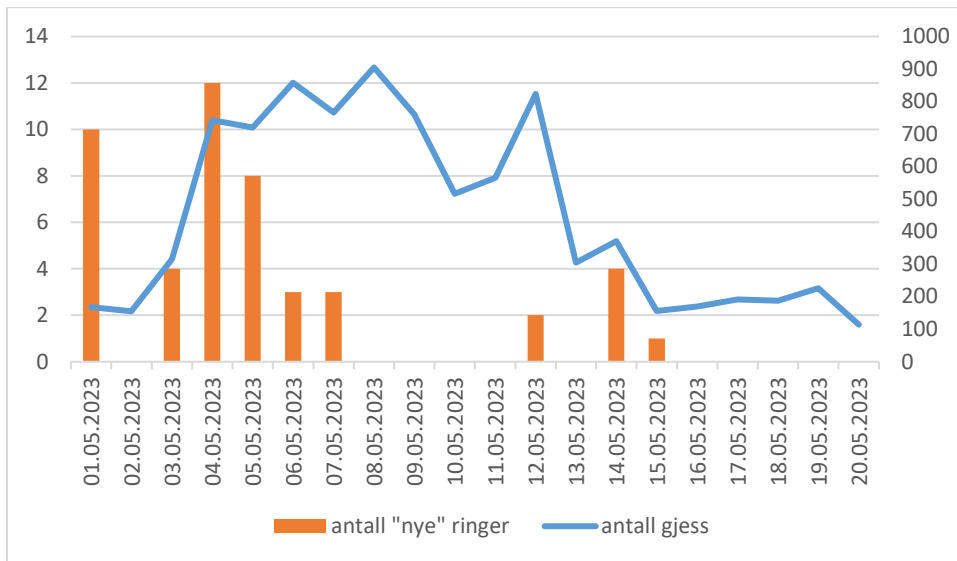
*antall individer er ikke summen av verdiene i kolonnen, men er antall unike fargeringer observert i sesongen (noen individer ble observert i flere områder i løpet av samme sesongen).

Figur 8. Totalt antall ulike ringmerket hvitkinggjess observert på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy 2000 – 2023.

Figur 9. Antall avlesninger per ringmerket individ observert på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy 2000 – 2023.

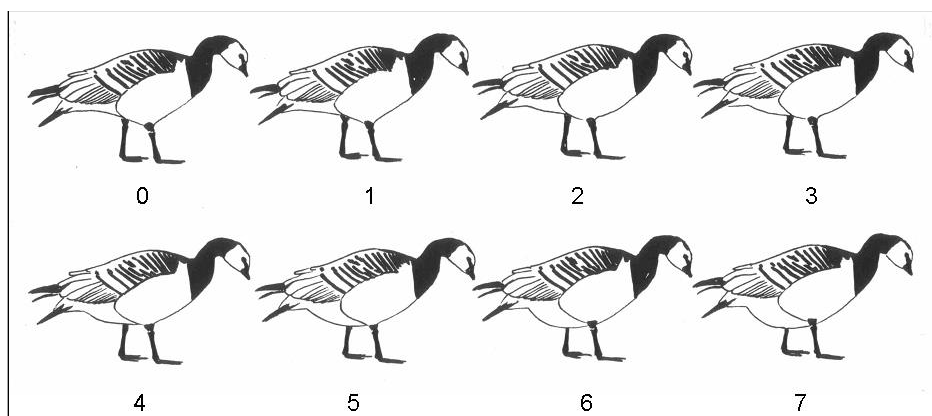
Figur 10. Antall nyankomne ringmerkede hvitkinggjess registrert for første gang i sesongen på ulike datoer i hovedperioden for observasjoner (1. – 20. mai 2023) på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy.

5. KONDISJON HOS HVITKINNGÅS I HERØY I 2023

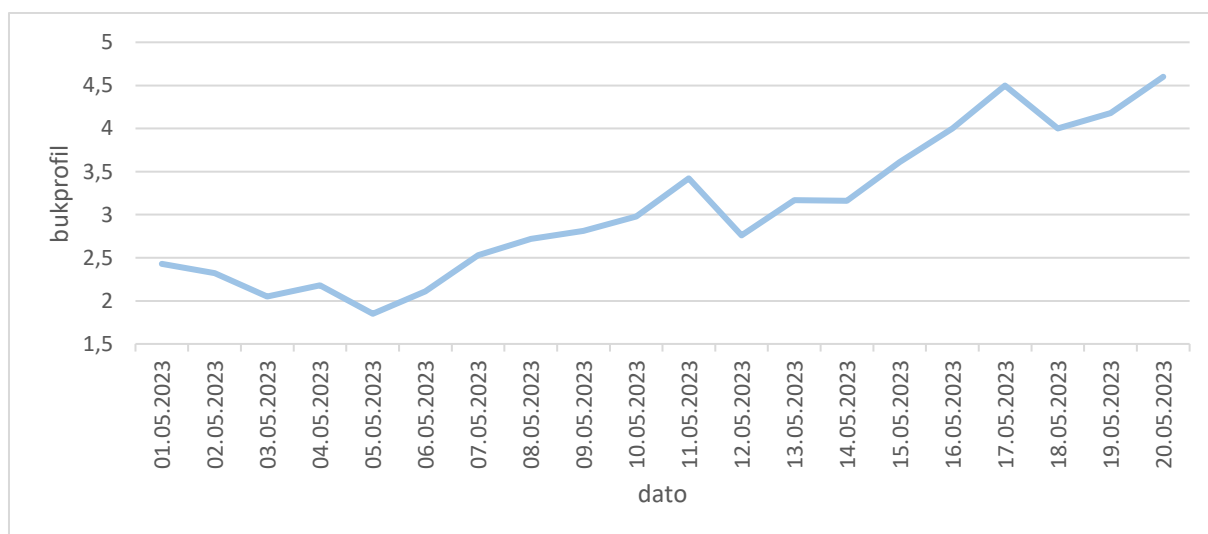
Gjess lagrer de største fettreservene i bukhalen. Kondisjonen hos gjess kan dermed anslås ut fra formen på buken – bukprofil (Owen 1981). Det brukes en skala fra 0 til 7 for å måle kroppskondisjon hos hvitkinngjess, der 0 er lavest kondisjon og 7 er høyest (Figur 11). I enkelte tilfeller observeres individer som har enda større bukprofil enn figuren under viser (for eksempel bukprofil på 8). Slike individer sees spesielt under rasting på vårtrekket.

Kategorisering av gjessenes bukprofil gir et mål på hvor mye fettreserver hver enkelt gås har lagret opp, og dette ble i Herøy-området registrert for så mange individer hver dag som praktisk mulig på øyene Tenna og Sør-Herøy, samt nærliggende holmer. Bukprofiler ble notert hver dag i periodene 1. 20. mai 2023 for så mange gjess som mulig (35 - 101 ulike individer i perioden 1. – 20. mai).

Bukprofilen økte under rasteperioden, og gjessene var i bedre kondisjon da de dro videre nordover fra Herøy. Gjennomsnittsprøfilen gikk litt ned på 5. mai, noe som kan forklares ved at det kom nye fugler som var i dårligere kondisjon rundt denne datoen. Et tilsvarende fall i gjennomsnittsprøfilen ble også observert 12. mai som var også en dato da det ankom nye fugler (Figur 12).

Figur 11. Bukprofilkategorier for hvitkinngås. Etter Black mfl. (2014).

Figur 12. Bukprofiler (gjennomsnitt) for hvitkinngjess på Tenna og Sør-Herøy våren 2023.

6. SKREMMING AV HVITKINNGÅS I HERØY I 2023

Omfanget av skremming av hvitkinngjess på Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy har variert mye fra år til år. I enkelte sesonger har skremmingen vært koordinert, mens den i andre sesonger har vært mer tilfeldig. I perioden før 1995 var det ingen godkjent forvaltningsplan for hvitkinngjess i Herøy kommune, og i denne perioden ble skremming av beitende gjess gjort på tilfeldig basis. I perioden 1996 – 2007 var nesten all dyrka innmark på både Tenna og Sør-Herøy innenfor såkalte skremmeområder, som følge av den lokale forvaltningsplanen for hvitkinngås (Fylkesmannen i Nordland 1996). I denne perioden var det koordinert fysisk jaging av gjess døgnet rundt fra utvalgte skremmeområder, mens gjessene kunne beite i fred i etablerte friområder. Fra og med 2006 har det vært mulig for enkelte grunneiere å søke om tilskudd til tilrettelegging av arealer for hvitkinngjess, og denne tilskuddsordningen ble først benyttet av grunneiere i Herøy i 2008.

I 2023 ble det registrert svært få aktiviteter som kunne påvirke antall beitende gjess. Ved seks lokaliteter var det spredt husdyrgjødsel enten litt før 1. mai eller de første dagene i mai (Tabell 8). Når husdyrgjødsel er nylig spredt på et jorde, kan det ofte ta noen dager før hvitkinngjess beiter der. Men spres den i god tid før gjessene ankommer så kan antall beitende gjess være høy, når gresset begynner å vokse.

Det var påfallende lite skremming av hvitkinngjess fra områder der det ikke er søkt om tilskudd til tilrettelegging av gjess. Et hvitt flagg som flagret i vinden montert på en stolpe ble satt opp på et jorde ved Lenning (stedskode 2607A3 jfr. kart i Vedlegg 1). Plastteip som flagrer i vinden, ble satt opp ved en fritidsbolig ved Tennvalen (2501F). Dette er det samme stedet der det ble satt opp plastteip i 2022. Det ble brukt både plastteip og et fugleskremsel for å holde gjess unna et lite jorde rett nord for Tenneset (2504D) (Tabell 8).

Tabell 8. Skremming og andre aktiviteter som påvirker beitende hvitkinngjess i 2023.

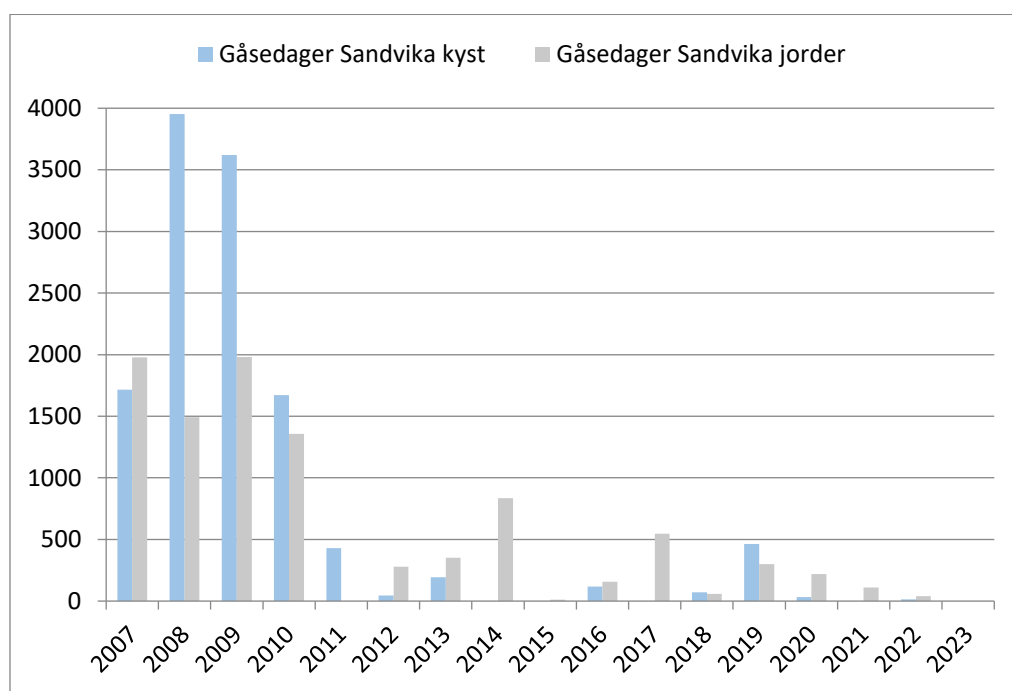
Dato	Kode*	merknader
01.05.2023	2504B2	husdyrgjødsel spredt på jorde, ikke fersk
01.05.2023	2607A3	hvitt flagg festet på en gjerdestolpe, har stått noen dager
01.05.2023	2503D1	husdyrgjødsel spredt på jorde, ikke fersk
01.05.2023	2503D2	husdyrgjødsel spredt på jorde, ikke fersk
01.05.2023	2505F	nypløyd sørsiden av grusveien (nordsiden pløyd midten av mai)
02.05.2023	2508A	husdyrgjødsel spredt på jorde, ikke fersk
02.05.2023	2603H	husdyrgjødsel spredt på jorde i dag
02.05.2023	2501F	plastikk teip som flagrer i vinden satt opp rundt en fritidsbolig
08.05.2023	2504D	plastikk teip som flagrer i vinden, og fugleskremsel satt opp i dag
08.05.2023	2603G	husdyrgjødsel spredt på jorde, ikke fersk

*kode er stedskode benyttet av hvitkinngåsprosjektet, se kartene i Vedlegg 1.

På gården Sandvika på Sør-Herøy mottar grunneieren midler til å dekke utgifter til regelmessige skremming av gjess. Fram til og med 2010 beitet det mye hvitkinngjess (også grågjess) på Sandvika. I 2023 var det på Sandvika, der jaging av beitende gjess har vært intens i noen sesonger, ikke observert et eneste tilfelle av skremming. Dette er nok fordi det ikke ble observert en eneste hvitkinngås som

beitet på Sandvika i mai 2023 under de standardiserte tellingene på kveldstid, og heller ikke under tilfeldige besøk i området på dagstid (Figur 13). Det er derimot observert minst 67 hvitkinngjess på holmen Emårsøya utenfor Sandvika den 17. mai. Disse var fugler som avbrøt trekkforsøket på kvelden, og som rastet på Emårsøya fram til midnatt. Fuglene var ikke til stede kl. 03:00 dagen etter, og antas å ha dratt videre nordover.

Det kan ikke utelukkes at skremming kan ha funnet sted på tidspunktet da observatøren ikke var til stede. Det er likevel ingen indikasjoner på at hvitkinngjess beitet på Sandvika, og i så fall må antallet ha vært få. I dag ser det ut som hvitkinngjess stort sett unngår Sandvika som beiteområde. Noen få gjess mellomlander her i perioder, men ikke i nærheten av det samme omfanget som i tidligere sesonger.

Figur 13. Beitetrykk uttrykt som antall gåsedager på Sandvika, Sør-Herøy i perioden 2007-2023, basert på standardiserte kveldstillinger.

7. DISKUSJON

Svalbardbestanden av hvitkinngås har økt i antall siden den var på sitt laveste på slutten av 1940-tallet (kun 400 individer). Bestanden har tatt seg opp til et stabilt nivå, og har siden 2010 fluktuert mellom 30 000 og 42 500 individer. Som følge av et kraftig utbrudd av fugleinfluenza vinteren 2021/22 ble bestanden redusert med cirka en tredjedel, og ble beregnet til rundt 27 000 individer. Det ble sett færre hvitkinngås i rasteområder i både Helgeland og i Vesterålen under trekk den påfølgende vår (våren 2022, se Shimmings mfl. 2023).

Maksimumsantall hvitkinngås notert i 2023 i Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy, med 905 individer på det meste, er det laveste toppnotering for området siden intensive overvåkingen startet der. Det er vanskelig å vite hva som er årsaken til et så lavt antall gjess. Det er mye som kan ha spilt inn på dette, slik som trekketidspunktet fra overvintringsområde, værforhold under trekket, og ettervirkninger av utbruddet av fugleinfluenza som rammet bestanden vinteren 2021-2022. Sommeren 2022 var et bra år for hekkende hvitkinngås på Svalbard, med gode størrelse på familier observert (Griffin 2023) og en høy andel ungfugler observert i flokkene i overvintringsområdet 2022-2023. Når ungeproduksjon har vært så bra, ville man ikke ha forventet en nedgang på over en tredjedel av antall gjess sammenlignet med året før. Det lave antall gjess på Tenna – Sør-Herøy og Nord-Herøy i 2023 må kunne forklares på en annen måte enn en nedgang i bestanden, spesielt når antall rastende hvitkinngås i samme område i 2022 (etter utbruddet av fugleinfluenza) ikke var så ulike antallet i 2021 (før utbruddet). Våren 2023 var derimot ikke den første sesongen med et lavt antall hvitkinngås på Tenna – Sør-Herøy og Nord-Herøy. Slike lave antall er også registrert i både 2006, 2013 og 2018. I både 2006 og 2018 var det også et fall i maksimumstallet i Vesterålen, noen som indikere at trekketidspunktet fra overvintringsområdet var med på spillet, mens i 2018 var det en liten økning i antall rastende hvitkinngjess i Vesterålen. De lave antallene i Herøy-området i 2006 kunne ikke forklares (Shimmings & Isaksen 2006, 2013, Shimmings 2018). Man kan spekulere i årsakene til slike svingninger, men de ser ut til å være kortvarig.

Det er fortsatt viktig å fortsette med intense overvåking av arten både på Helgeland (Herøy) og i Vesterålen, ikke minst fordi situasjonen kan endre seg veldig fort. Helgelandskysten er fremdeles meget viktig for rastende hvitkinngjess under vårtrekk, og en betydelig andel av totalbestanden raster her hver vår. Det er også en del turnover av individer gjennom en sesong, noe som er illustrert både ved direkte observasjoner av hvitkinngjess som mellomlander for så å trekke videre nordover, fra observasjoner av ringmerkede individer som raster ved flere lokaliteter under trekket, og fra data fra fugler med påmontert satellittsendere.

8. TAKK

En stor takk til både Statsforvalteren i Nordland og til Miljødirektoratet for finansiering som gjorde det mulig å gjennomføre feltarbeid og sammenstilling av resultater fra 2023. Som alltid en stor takk til alle grunneiere som tok seg tid til en «gåseprat» selv under en meget travel periode med våronn og lamming. I tillegg til artikkelforfatterne, så har Charlotte A. Wrigley deltatt i feltarbeid i 2023. Takk til Tomas Aarvak for kommentarer på en tidligere versjon av denne rapporten.

9. REFERANSER

Artsobservasjoner 2023. Rapportsystem for arter. Tilgjengelig fra: www.artsobservasjoner.no, nedlastet 21. september 2023.

Black, J.M., Prop, J. & Larsson, K. 2014. *The Barnacle Goose*. T. & A.D. Poyser, London.

Fylkesmannen i Nordland 1996. Lokal forvaltningsplan for kvitkinngås på Sør-Herøy og Tenna. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavdelingen. 35 s.

Griffin, L.R. 2022. Svalbard Barnacle Goose distribution around the Solway Firth 2021-2022: Flock counts from the Solway Goose Management Scheme area. Final Report to NatureScot. Prepared by ECO-LG Ltd., Dumfries, Scotland. 38 s.

Griffin, L.R. 2023. Svalbard Barnacle Goose distribution around the Solway Firth 2022-2023: Flock counts from the Solway Goose Management Scheme area. Final Report to NatureScot. Prepared by ECO-LG Ltd., Dumfries, Scotland. 34 s.

Heggøy, A., Øien, I.J. & Aarvak, T. 2015. Important Bird and Biodiversity Area (IBA-er) i Norge. NOF-rapport 5-2015. 179 s.

Owen, M. 1981. Abdominal profile – a condition index for wild geese in the field. *Journal of Wildlife Management* 29: 227-230.

Shimmings, P. 2022. Hvitkinngås er hardt rammet av fugleinfluensa. *Vår Fuglefauna* 45: 26-29.

Shimmings, P. 2018. Overvåking av rastende hvitkinngjess langs norskekysten våren 2018. NOF-notat 2018-15. 24 s.

Shimmings, P., Bakken, J. & Carlsen, T.H. 2017. Overvåking av rastende hvitkinngjess langs norskekysten våren 2017. NOF-notat 2017-25. 23 s.

Shimmings, P., Bakken, J. & Carlsen, T.H. 2020. Overvåking av rastende hvitkinngjess langs norskekysten våren 2020. NOF-Rapport 2020-6. 33 s.

Shimmings, P., Bakken, J., Carlsen, T.H., & Smørvik, E. 2023. Overvåking av rastende hvitkinngjess våren 2022. BirdLife Norge-Rapport 2023-5. 22 s + vedlegg.

Shimmings, P. & Isaksen, K. 2006. Results of fieldwork on Barnacle Geese *Branta leucopsis* during the spring migration along the Norwegian coast in 2006. Report to Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavdeling, Direktoratet for naturforvaltning og Herøy kommune, Nordland. 30 s. + vedlegg.

Shimmings, P. & Isaksen, K. 2013. Overvåking av rastende hvitkinngjess *Branta leucopsis* langs norskekysten våren 2013. Rapport til Fylkesmannen i Nordland og Herøy kommune (Nordland). 30 s.

10. VEDLEGG 1. OPPSUMMERING AV DE DAGLIGE SYSTEMATISKE TELLINGER FOR HVERT DELOMRÅDE PÅ TENNA, SØR-HERØY OG NORD-HERØY VÅREN 2023

Tabell V1.1. Oversikt over steds-koder benyttet under feltarbeid på hvitkingås og tilsvarende gårdsnummer og bruksnummer. Avgrensning av tellesoner betyr at flere av lokalitetene går over flere eiendomsgrenser.

kode	stedsnavn / beskrivelse	G.nr / Bnr 1	G.nr / Bnr 2	G.nr. / Bnr 3	G.nr. / Bnr 4
2500A	holme SV for Storholmen	3/10/0			
2500B	holme SØ for Storholmen	3/10/0			
2500C	Storholmen (østlig delen)	3/10/0			
2500D	Tronholmen	3/10/0			
2500E	Storholmen (vestlig delen)	3/10/0			
2500F	Tennvalen	3/15/0	3/13/0	3/14/0	
2500G	Æholmen	3/15/0			
2501A	Stor Slåttholmen	3/5/0	3/4/0		
2501B	Litj Slåttholmen	3/1/0			
2501C	holme N for Litj Slåttholmen	3/13/0			
2501D	Stor Lammholmen	3/9/0			
2501E	Litj Lammholmen	3/1/0			
2501F	kyststripe vestsida av veien mot Tennvalen	3/10/0			
2501G	Trettholmen	3/3/0			
2502A	navnløs holme	3/6/0			
2502B	kysten øst for avkjøring til Lammholmen	3/6/0			
2502C	Hestholmen	3/8/0			
2502D	Buskøya	3/21/0			
2503A	Dammen A	3/1/0			
2503B1	Dammen B1	3/4/0	3/1/0		
2503B2	Dammen B2	3/4/0			
2503D1	Dammen D (jorde til NØ)	3/35/0	3/34/0	3/36/0	
2503D2	Dammen D (jorde i midten)	3/32/0			
2503D3	Dammen D (jorde til SV)	3/83/0			
2503E	Dammen E (NV for veien)	3/4/0			
2503F	Dammen F	3/1/0			
2503H	Dammen H (mellom 03A og 05C)	3/6/0			
2503I	Dammen I øst for 03C	3/11/0			
2503J	Dammen J øst for 03C	3/6/0			
2503X	Dammen overflatedyrka	3/36/0			
2503??	Dammen/Landsand (mellom 03X og 03E)	3/16/0			
2504A	Tenneset - liten jorde NV for veien	3/5/0			
2504B1	Tenneset - SØ for veien (jorde i NV)	3/5/0			
2504B2	Tenneset - SØ for veien (jorde i midten)	3/4/0			
2504B3	Tenneset - SØ for veien (jorde i SØ)	3/1/0			
2504C	Tenneset - kyst og omegn	3/5/0			
2504D	N for Tenneset, liten jorde og stranda	3/4/0			
2504E	Tenneset, Ø for driftsbygninger	3/1/0			
2504F	Tenneset, mellom 04B1 og 04E	3/1/0			
2505A	kysten østsida Tenna, Gåsehuset - Omnøya	3/11/0			
2505B	Gåsehuset - jorde	3/6/0			
2505C	Vangsholmen og Torsholmen	3/6/0	3/20/0		
2505D	jorder langs veien mot Gåsehuset	3/6/0			
2505E	jorde ved gamle Tenna skole	3/6/0			
2505F	stor jorde mot Vangsholmen delt av grusveien	3/11/0			
2506A	liten jorde NØ side veien mot Vangsholmen	3/11/0			
2506B	jorde NØ side veien mot Vangsholmen (Solstad + Tenno)	3/6/0	3/11/0		
2506C	Seljeholmen	3/6/0			

2507A	Bardan og nærliggende kyst	3/35/0	3/8/0		
2507B	Langvalen - vestlig delen	3/5/0			
2507C	Langvalen - midtre delen	3/1/0			
2507D	Langvalen SØ-delen (bukta andre siden veien fra C)	3/6/0			
2508A	jorder Ø for Stor Lammholmen	3/9/0	3/4/0		
2509	Nord-Buøya	2/1/0			
2510	Andøya	2/5/0	2/1/0	2/2/0	2/3/0
2511	kysten østsiden Tenna inkl. Omnøya - Steinsøya	3/11/0			
2601A	Langskjeret, Vestrem	4/14/0			
2601B	Vestrem - halvøya	4/14/0	4/53/0		
2601C	Vestrem - jorder	4/2/0	4/53/0	4/54/0	4/1/0
2602A	Emårsøya, Sandvika	4/1/0			
2602B	liten holme Ø for Emårsøya	0/0/0			
2602C	Sandvika - kyst	4/21/0			
2602D	jorde ved innkjørsel til driftsbygninger Sandvika	4/21/0			
2602E	Sandvika E	4/42/0			
2602X	Risholet	4/1/0			
2603A	Høgtun A	4/49/0			
2603B	Høgtun B	4/21/0			
2603C	Høgtun C (S for driftsbygninger Høgtun)	4/49/0			
2603D	Høgtun D (omringet med sitkaskog)	4/49/0			
2603E	Sandvika E	4/21/0			
2603F	Høgtun F ("lang jorde")	4/49/0			
2603G	Høgtun / Solheim G	4/11/0			
2603H	Solheim (Aspmyro)	4/203/0			
2603I	jorde nær Kvitvassmyra	4/203/0			
2603J	Høgtun - ved gårdshuset	4/62/0			
2603K	Sandvika K	4/21/0			
2607A1	Lenningneset	4/4/0			
2607A2	S. for Lenning gård, mot brua, Ø-sida av veien	4/20/0			
2607A3	N.for Lenning gård, mellom driftsbygninger og 07C	4/20/0			
2607B	liten holme ved Lenningneset	0/0/0			
2607C	kysten og bukta N for Lenning	4/1/0			
2608A	Svinøya - Sv for bolighusene	4/3/0			
2608B	Svinøya - ved hyttene, inklusiv småtjern og øya	4/3/0			
2609A	bukta (Øverleiro) med nærliggende kyst	4/41/0			
2609B	Oterholmen kyst og heia	4/3/0			
2609C	Oterholmen overflatedyrka (gjødslet?)	4/3/0			
2610A	bukta ved Sauværstøa	4/1/0			
2610B	jorde N for Nordlandslåna ved Sauværstøa	4/1/0			
2610C	overflatedyrka område v/ veikryss (tidligere kratt)	4/20/0			
2613	langs vei mellom Vestremkrysset og Ytternes	4/1/0			
2614A	vest for Kjerkåsen (jorde til NV)	4/20/0			
2614B	vest for Kjerkåsen (jorde til SØ)	4/20/0			
2615A	holme mellom Hestholmen og Tennbrua	0/0/0			
2615B	Hestholmen	4/1/0			
2616	Flostad	4/1/0			
2617A	Ytternes - fields and adjacent coast	4/27/0			
2617B	Ytternes - fields N. side of road (by junction)	4/42/0			
NH01A	Drægern	5/4/0			
NH01B	Grindstrand - jorder	5/515/0			
NH01C	kyst sør for bukta ved Grindstrand	5/12/0			
NH01D	Vangen - jorder	5/35/0	5/4/0		
NH02	Grindstrand bukta og kyststripa i retning Silvalen	5/12/0	5/9/0		
NH03A	bukta mellom Hogleppan og Kvikleirøyan	5/1/0			
NH03B	jorder Sv for Hogleppan	5/1/0			
NH04	holmen i Herøysundet S for Danielholmen	0/0/0			
KL	Kvikleirøyan	5/1/0			

Tabell V1.2. Koordinerte tellinger av hvitkinngjess på Tenna Sør, Tennvalen og omegn (Herøy kommune) i mai 2023. Antall er angitt i gåsedager, beregnet ut fra antall gjess registrert i de ulike områdene på kvelder med god dekning i alle områder (summert for perioden 1. – 19. mai). Avgrensning av tellesoner er angitt i Figur V1.1.

Stedskode	Antall gåsedager	Merknader
2500A	0	
2500B	0	
2500C	0	
2500D	19	
2500E	35	
2500F	2	
2500G	0	
2501A	1306	
2501B	218	
2501C	0	
2501D	0	
2501D2	0	
2501E	0	
2501F	26	plastikk teip som flagrer i vinden satt opp rundt en fritidsbolig 2. mai
2501G	0	
2502A	26	
2502B	186	
2502C	0	
2502D	0	
2507A	0	
2507B	55	
2507C	0	
2507D	0	
2508A	11	husdyrgjødsel spredt på jorde før 2. mai

Tabell V1.3. Koordinerte tellinger av hvitkinngjess nord på Tenna (Herøy) i mai 2023. Antall er angitt som antall gåsedager, som er beregnet ut fra antall gjess registrert i de ulike områdene på kvelder med god dekning i alle områder (summert for perioden 1. – 19. mai). Avgrensning av tellesoner er angitt i Figur V1.2.

Stedskode	Antall gåsedager	Merknader
2503A	10	
2503B1	10	
2503B2	0	
2503C	651	
2503D1	716	husdyrgjødsel spredt på jorde før 1. mai
2503D2	1 391	husdyrgjødsel spredt på jorde før 1. mai
2503D3	246	
2503E	0	
2503F	9	
2503G	0	
2503H	70	
2503I	602	
2503J	68	
2503X	8	
2504A	0	
2504B1	321	
2504B2	739	husdyrgjødsel spredt på jorde før 1. mai
2504B3	0	
2504C	1067	
2504D	0	plastikk teip som flager i vinden, og fugleskremmel satt opp 8. mai
2504E	0	
2504F	0	
2505A	11	
2505B	21	
2505C	48	
2505D	0	
2505E	0	
2505F	0	nypløyd på sørsiden av grusveien før 1. mai, nordsiden pløyd midten av mai
2506A	0	
2506B	0	
2506C	0	
2509	0	
2511	5	

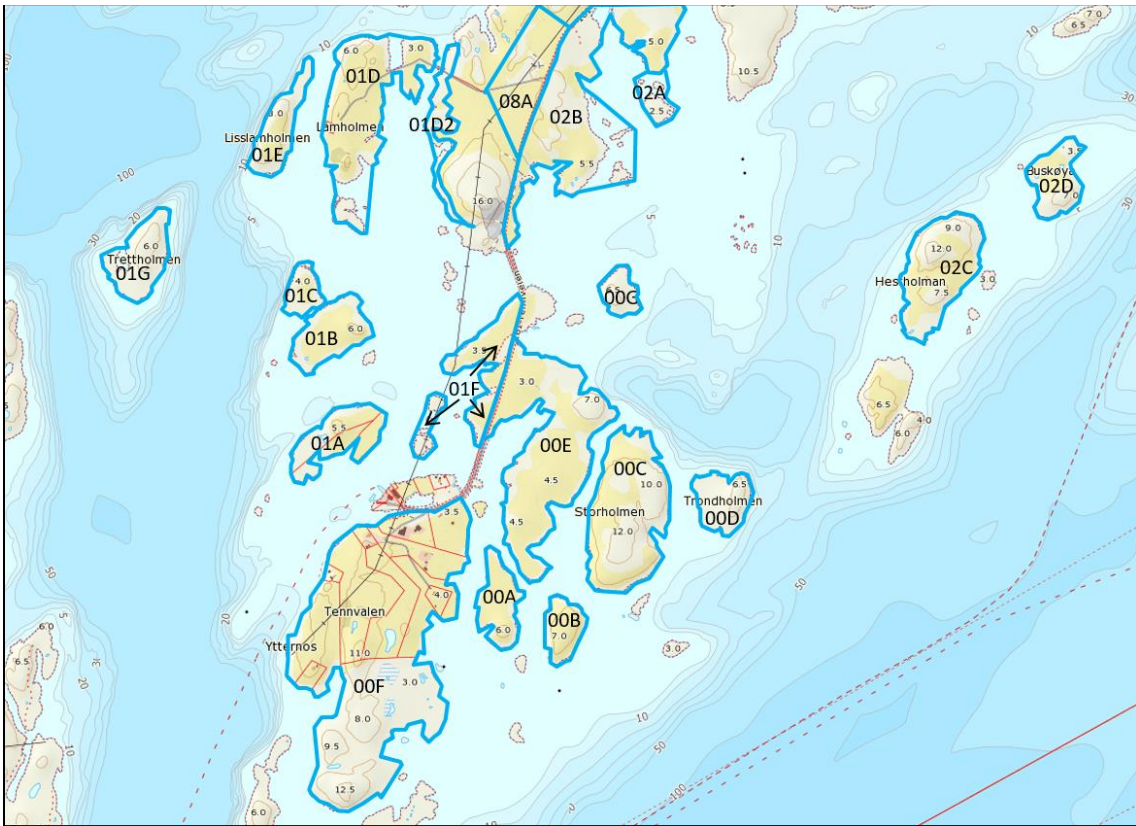

Tabell V1.4. Koordinerte tellinger av hvitkinngjess på Sør-Herøy 2023. Antall er angitt som antall gåsedager, som er beregnet ut fra antall gjess registrert i de ulike områdene på kvelder med god dekning i alle områder (summert for perioden 1. – 19. mai). Avgrensning av tellesoner er angitt i Figur V1.3.

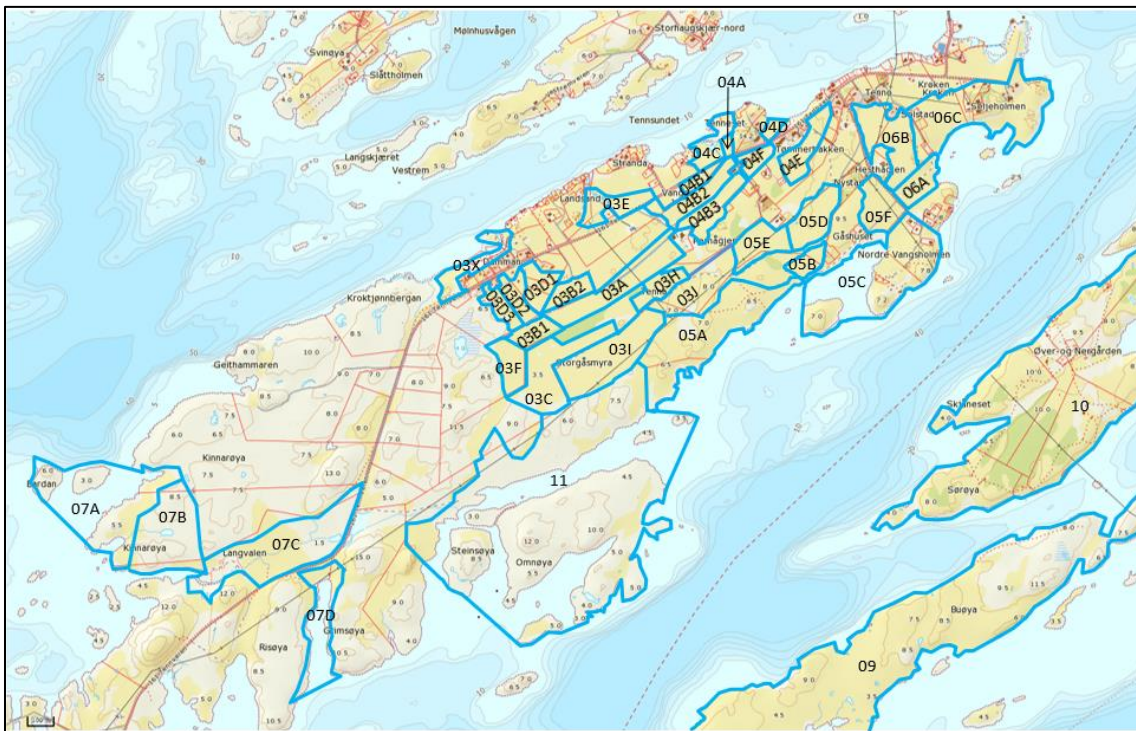
Stedskode	Antall gåsedager	Merknader
2601A	10	
2601B	182	
2601C	0	
2602A	0	
2602B	0	
2602C	0	
2602D	0	
2602E	0	
2602X	0	
2603A	0	
2603B	0	
2603C	0	
2603D	0	
2603E	0	
2603F	0	
2603G	0	husdyrgjødsel spredt på jorde 8. mai
2603H	0	husdyrgjødsel spredt på jorde 2. mai
2603I	0	
2603J	0	
2603K	0	
2607A1	0	
2607A2	45	
2607A3	65	hvitt flagg festet på en gjerdestolpe, satt opp før 1. mai
2607B	0	
2607C	0	
2608A	0	
2608B	171	
2609A	98	
2609B	0	
2609C	0	
2610A	0	
2610B	0	
2610C	0	
2613	0	
2614A	0	
2614B	0	
2615A	0	
2615B	0	
2616	0	
2617A	1	
2617B	0	

Tabell V1.5. Koordinerte tellinger av hvitkinngjess på Nord-Herøy 2023. Antall er angitt som antall gåsedager, som er beregnet ut fra antall gjess registrert i de ulike områdene på kvelder med god dekning i alle områder (summert for perioden 1. – 19. mai). Avgrensning av tellesoner er angitt i Figur V1.4.

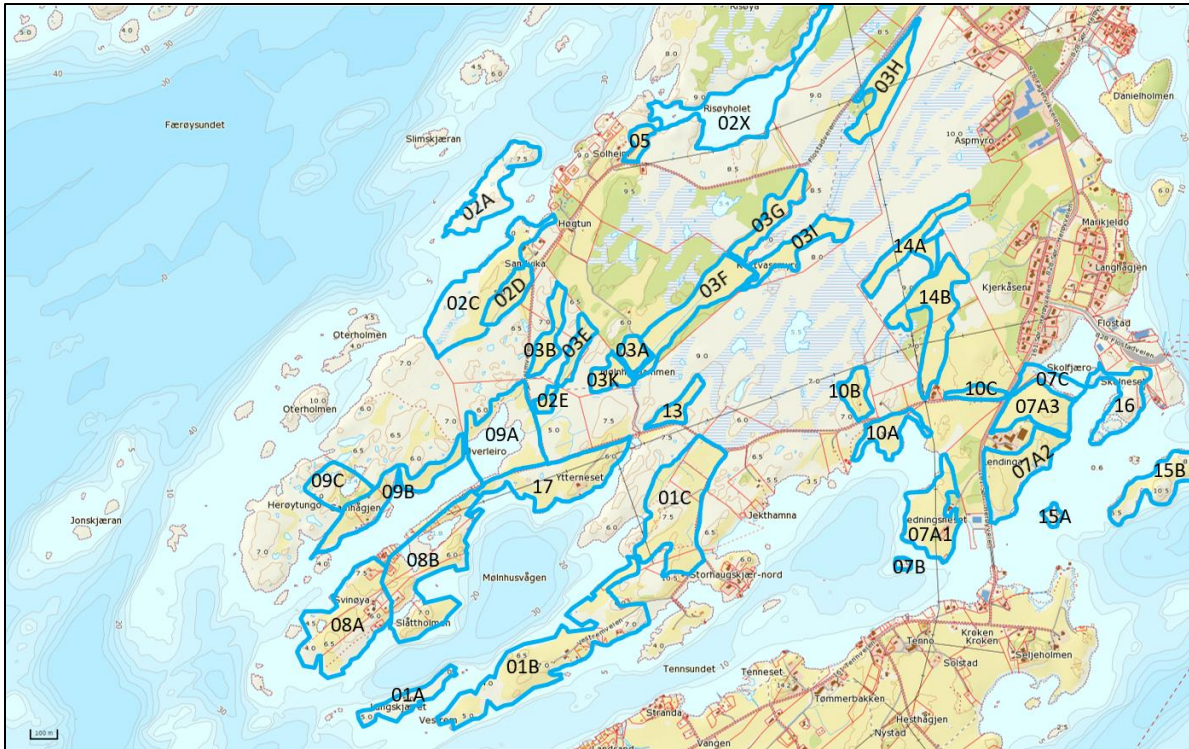
Stedskode	Antall gåsedager	Merknader
NH01A	0	
NH01B	0	
NH01C	0	
NH01D	0	
NH02	0	
NH03	0	
NH03A	0	
NH03B	0	
NH04	0	
KL	0	

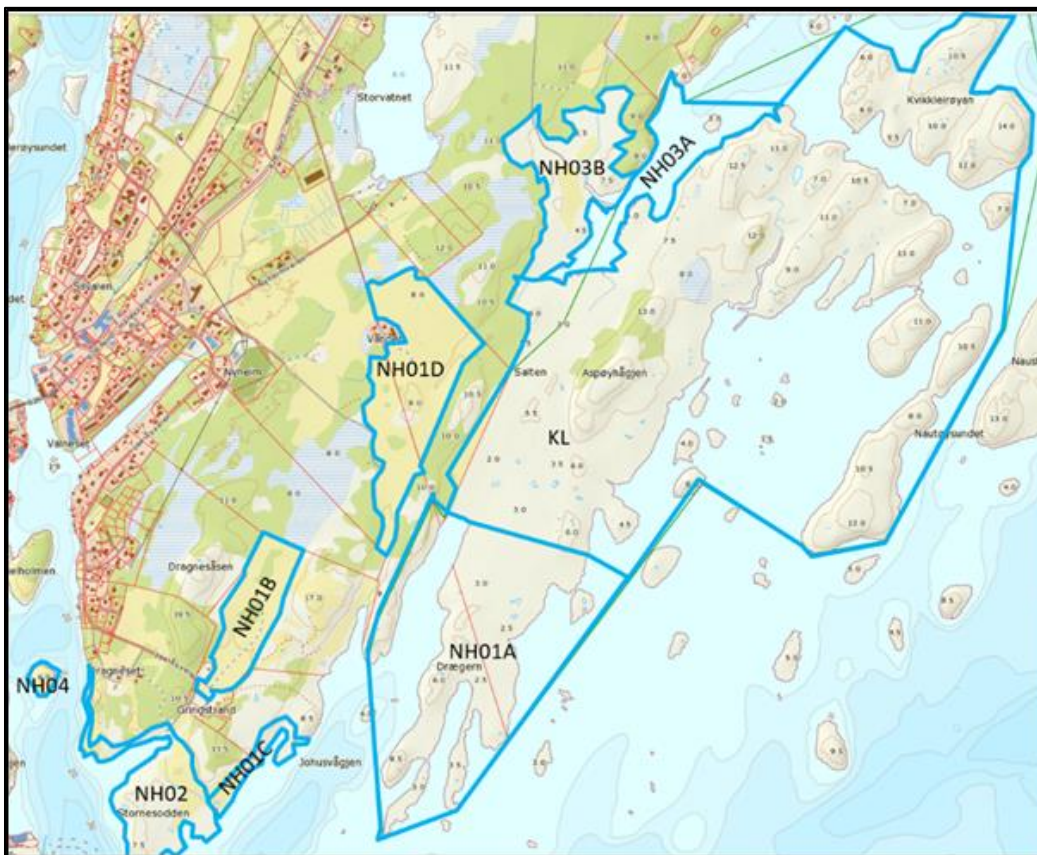
Figur V1.1. Avgrensning av telleområdene på Tenna sør, Tennvalen og omegn (Herøy kommune). Alle områdekoder i dette området begynner med 25 (f.eks. 2500A).

Figur V1.2. Avgrensning av telleområdene nord på Tenna (Herøy). Alle områdekoder i dette området begynner med 25 (f.eks. 2503A).

Figur V1.3. Avgrensning av telleområdene på Sør-Herøy. Alle områdekoder i dette området begynner med 26 (f.eks. 2601A).

Figur V1.4. Avgrensning av telleområdene på Nord-Herøy. Alle områdekoder i dette området begynner med NH (f.eks. NH01A), bortsett fra Kvikkleirøyen (KL).